

אור שלום

מרכז גורני ללימוד פנימיים הגורם והמסייד
לאורו של האדמו"ר מקומאנא י"ט אהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

דוא"ל - <mailto:info@ohrshalom.net>

<http://www.ohrshalom.net>

שחר דוד בן נחום	פרדמ מינה בת אשר	זילברמן טליה לאה בת אברהם	גנות חן בת שלמה	ביטון מכלוף בן ברוך
שלמה סמי בן יעקב	פריד טוביה בן הרצל	לובלסקי יוסף בן אברהם	גרשון רינה בת אפרים	בן יעקב רות בת יוסף שלום
אשכנזי יעקב בן נסים	רון אהרן בן עזרא	ליברמן פולה בת יבסיי	וייס בנימין בן שמואל	בר אריאלה בת ישראל
אשכנזי סויה בת מנחם	שבתאי נידה בת זאב	פינקלשטיין רחל בת אלימלך	זילברמן אהרן בן יוסף	בראל נאוה בילה בת חיים
שנה שנייה	מוצ"ש – חברון – 17:58	פרשת בראשית - עלון מספר - 114	כ"ט תשרי תשס"ז הד"נ – חברון – 16:41	

מאורות הפרשה – בראשית – כוח ועוצמה תמידיים לעילוי נשמת חותני ר' משה בן יוסף עצטא ז"ל

"בראשית ברא אלקים" אומר הזוה"ק [חלק א, ד, ב] "בראשית, רבי שמעון פתח (ישעיה נא טז) ואשים דברי בפיך, כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא וליליא, בגין דקב"ה ציית לקלהון דאינון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא, עביד רקיעא חדא" – הנה מדברי הזוה"ק משמע "אשים דברי בפיך" אלו הם חידושי תורה. ולא זה בלבד אלא, שהקב"ה בעצמו ממתין עליו, כי בחידושו הריהו שותף למעשה בראשית, "עביד רקיעא חדא". וכבר ידוע ומפורסם עניין מעלת החידושים, אלא שגם אנו בהיות רצוננו להידבק בקב"ה ולעשות רצונו, נחדש חידוש בשבת זו, שבת בראשית, שיהיה לנו ולכל ישראל סימנא טבא לברכה בכל מכל כל.

שבת בראשית הפותחת את מעגל הקריאה בתורה מחדש. הנה זה מכבר סיימנו את הקריאה הגדולה המהדהדת באוזנינו "לעיני כל ישראל" בחינת "כל"י" [ראשי תיבות] אשר כל ישראל יחדיו הם כלי ראוי לקבלת שפע אור ה'. והנה, עברו חלפו להם ימי הסליחות, אלול והבא אחריו ר"ה, ויום הכיפורים אשר בודאי "וכיפר בעדו ובעד העם" שזו בחינה מיוחדת במינה, שהקב"ה כותב בתורתו מפורש שהוא ורק הוא "וכיפר בעדו ובעד העם", כי הקב"ה מכפר על עוונות עמו ישראל, בהיות האדם נברא, ומסובב העשוי מבשר ודם, נשמת אלו"ה בקרבו, ומאידך גיסא "בשגם הוא בשר" וכל זה בסיבת המסובב, הקב"ה ית"ש, כביכול יש מקום לבוא בטרוניא אליו יתברך ולומר לו "ומה נעשה ואנו בשר ודם ולא בינת אדם [הראשון] בנר" – ועל כן חייב הוא יתברך לקיים את תורתו כנאמר על הכהן הגדול [הוא הקב"ה] לכפר בעדו היינו על שנברא האדם בגשמיות הכרוכה ברוחניות, וממילא על "העם" אלו מעשים היפך הטוב שהם בחינת "עמי הארץ" שהארציות שולטת בהם.

ואם כן, על פי דברנו, "בראשית" זו הוראה של "ראשית". התחלה בריאה הנכונה באור פני מלך חיים, כי בכוחה של שבת זו להמשיך אל האיש הישראלי את הצינור והשפע העליון, מכוחם של חגי תשרי כולם עד האחרון שבהם "שמחת תורה" – בשמחה ובטוב לבב לעבודת הבורא. ושמחה זו שורשה ומקורה בתורה.

ונמצאנו למדים שמה שאמרנו בר"ה "לעולם ה' דברך נצב בשמים" שרומז בזה דרך עבודת האדם, כי "לעולם" בחינת הנבראים שהינם באים מכוח המסובב כל עלמין הבורא יתברך, עומד "נצב" "ישכן לבטח עליו, חפף עליו כל-היום, ובין כתפיו שכן" [דברים, ל"ז] הוא בש"ם מ"י מאותיות "בשמים" – הרומזים למידת "אלקים" כנאמר "ראו מי ברא אלה" [ישעיה, מ] כנגד ל"ב פעמים שמות "אלקים" שבבריאה, רומז ל"ב נתיבות החכמה העליונה, שהיא מלמטה למעלה, כעניין "לעולם ה' דברך נצב בשמים" שאלו הם י"ב עליות שמכוונים בהם בפתיחת ההיכל בר"ה [מרחל ועד עתיק].

והוא שנאמר "בראשית" אותיות י"ב ארש"ת – כי הכול הולך אחר הפה, "ארשת שפתנו" "כי לא בשמים היא" ולא יאמר אדם אינו יכול, ורחוקה ממני, אלא שיחזה באור הגנוז שבתורה, "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור" כי כשזוכר שדבר ה' – בקרבו "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה היא" מיד "ויהי אור" ומקושר הוא אל "ויאמר אלקים" עשרה מאמרות שנברא בהם העולם, הוא האדם "עולם קטן". המשפיע אל העולם הגדול, ויהי"ר שכל אחד ואחד מישאל יקבל על עצמו מאור קדושת שבת בראשית כפי חלקו בנר ה' שלו, כפי יכולתו וכפי שורש נשמתו.

מאורות המידות –

כתיב – "נר ה' נשמת אדם" [משלי כ] כי החכם מכל אדם כינה את נשמת האדם "נר ה'" בהיותה חלק אל"ה ממעל, ואורו של נר רב הוא עד למאוד.

והנה מצינו בגמרא [פסחים ס"ח] "רב חסדא רמי, כתיב (ישעיה כ"ד) וחפרה הלבנה ובושה החמה, וכתיב (שם, ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים" – ולכאורה קשים פסוקים אלו זה לזה.

אלא, לא קשיא – כאן לעולם הבא [וחפרה הלבנה ובושה החמה, שלא יהא בעולם אלא זיו וזוהר שכינה – רש"י] כאן לימות המשיח [והיה אור הלבנה כאור החמה...]. כלומר שבימות המשיח אור החמה יהיה פי שבע מאורה העכשוי, ועל אור יקר זה אמר הכתוב שבעולם הבא יהיה "וחפרה החמה וכו'" מפני אור זיו השכינה.

והנה, אם כי עדיין אין לנו בעולם הזה את אור זיו השכינה, מכל מקום באדם עצמו יש גם עתה "נר ה'" – נשמתו היא חלק אל"ה ממעל, והאור שבו גדול לאין ערוך.

אכן, מכאן אנו דנים גם לאיך גיסא, שמכיוון שצריך אור גדול כל כך "נר ה'", הרי מכאן ראייה שהחושך אצל האדם גדול הוא עד למאוד, וכדי לגרש חושך גדול זה, צריך לנר ה'.

אנו מוצאים בחיאל בית האלי, שבנה את יריחו "באבירם בכורו יסדה, ובשגוב צעירו הציב דלתיה כדבר ה' אשר דבר ביד יהושע בן נון" [מלכים א-ט"ז], ופירש"י [שם] "כשיסדה מת בנו בכורו, וקבר והלך וקבר כל בניו עד שמת האחרון בהצבת דלתות, וכן הוא קללתו של יהושע (יהושע ו) ואנו, רואים ותמהים – הרי חיאל רואה שקללת יהושע מתקיימת ובניו מתים זה אחר זה, ולמרות זאת הוא אינו נמנע לבנות את יריחו, הולך ובונה והולך וקובר, הא כיצד?

אלא שהחושך אצל האדם הוא כה גדול עד שאינו רואה כלל מה שלפניו, ואין הוא מקשר כלל את מיתת בניו לקללת יהושע, ועושה את רצונו כאילו לא אירע דבר. והנה, ידוע המאמר "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך" – וזה נכון בתכלית, אלא שהוא דוחה את החושך, אך אם האדם משאיר בידו רק מעט מן האור הזה, החושך מסביבו עדיין קיים – אלא שבקרוב מקום יש אור קטן שמאיר.

והנה נאמר על האור "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך" [בראשית,א] שהאור הגנוז הוא נגזז כמאמר חז"ל "לצדיקים לעתיד לבוא" – ואמר האדמו"ר מהו העתיד לבוא?

הוא העתיד שלאחר בריאת העולם, היינו עכשיו. בחיי העולם הזה, הוא "נר ה' נשמת אדם" שבאה לידי ביטוי באותיות התורה – שהיא מלשון הוראה ומורה דרך, "תורה תבלין" לגבור על החושך באופן של "ויבדל" בין הלומד תורה לשמה לזה הלומד שלא לשמה, שהלומד לשמה באופן של "ויבדל" בין תאוות העולם הזה ויצריו, הריהו מקושר מיד אל נשמת חייו, כי האור הוא בחינת זכר, והחושך בחינת נקבה, והאור הגנוז הוא בחינת יסוד, ועל כן על האדם לבחור באור ה' היינו, "נשמת אדם" נפש ורוח שלו שיהיה מקושר ומחובר אל אור התורה ללא פגם ושמשך גאוה חולה להתגדל בה, ועל ידי כך ישפיע הזכר אל הנקבה, בחינת שפע המתקבל אליה, ואז האור הזה בפוגעו ב"חושך" שהוא בחינת גבורות דנוקבא, חוזר האור והוא נגזז בזכר, והוא הקרוי "אור חוזר" – היינו חוזר אל מקורו הראשון, "נר ה' נשמת אדם" ר"ת גימטרייה ק"א – הרומז לשם "ק-י" שהוא שם הוי"ה בהכאה שמרמז על התפשטות השפע בכל מקום אשר יש בו "אור שבעת הימים" אור הגנוז לצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, להביאם אל ימות המשיח במהרה בימינו המרומז ב"אלף" היתירה הוא ה"אלף" השביעי, אכ"ר.

מאורות הדרש- לא לעצור להמשיך להתעלות

עברו ברוך ה' הימים הקדושים ימי הדין והרחמים וימי השמחה והששון בו עברנו שעות של התעלות בתפלה ועבודה לפני הקב"ה בעשיית המצוות שהם מרגליות טובות העתידות להיות בראש כתר המלך.

אך עלינו לדעת עיקר גדול כי כל אותה "רצינות" האופפת אותנו בימים אלו וכל הרגשות הנעלים, המלווים אותנו, שלא יפוגו חלילה, עם תום ירח האיתנים... שהשפעת הימים הגדולים של סליחות ותשובה, והתעוררות של שופר ותפלה, ישאירו את רישומם העמוק לכל ימות השנה. כדי לזכות בזאת ביתר שאת.

ו משל יש ממשלי חסידים: איש אחד רצה מאד לזכות במשרה מסוימת מכיוון שכל מעייניו נתונים היו למשרה, היה האיש מחניף לאותם האנשים שדעה ויד להם במשרה זו, היה מחלק מתנות למי שחשב כי יוכלו לקרב אותו למאוויו, והיה מכניע עצמו בפני כל

איש אשר חשב כי יוכל לעזרו בענייניו, והנה הגיע היום המאושר בחיי האיש - הוא השיג את המשרה אליה נכסף. והנה עם קבלת המשרה הפך לבבו; פסק מלתת מתנות וחנופות לכל אשר עזרו, כי מכיוון שהשיג מטרתו, מה צורך לו באותם האנשים שעזרו לו להשיג אותה.

אל נא נתנהג חלילה לך בעניינינו. אמנם לפני יום הדין באים אנו בכניעת קומה, בבכי ובתחנונים, כדי שהקב"ה יסלח לנו על פשעינו וכדי שנזכה בדין. האם אין זו כפיות טובה לשוב לאחר החג לשגרת חיי היום יום? הלא יכולים אנו להמשיך את השפעת הימים הגדולים ואיך זה נפסידם בידינו?!

ועל כך מפרשים את הפסוק בתהלים "מכף רגל ועד ראש אין בו מתום" - מכף רגל כלומר מהיום האחרון של הרגל (סכות) עד ראש - עד ראש השנה - אין בו מתום. כלומר שבימות השנה הרגילים אין בו מתום (שלמות) ואת התשובה עושים רק מראש השנה ועד שמיני עצרת. לכן עם כל התאמצותינו להמשיך עלינו את ההשפעות הגדולות של הימים הטובים עלינו להתחזק ולבקש מהשי"ת שהם לא יפוגו במשך ימות השנה הרגילים, הבאים עלינו לאחר מכן לטובה.

מאורות הזוהר – "ויתהלך חנוך את האלקים"

יש צדיקים שלוקח אותם ה' מהעולם טרם שיחטאו - ויתהלך חנוך את האלקים ואיננו וגו': ר' יוסי פתח, עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. מקרא זה כבר נתבאר. אבל בוא וראה, כך דרכו של הקב"ה, בשעה שהאדם מתדבק בו, והוא משרה שכינתו עליו, ויודע שלאחר כך יחטא הוא מקדים ולוקט ריחו הטוב ממנו ולוקח אותו מהעולם.

הה"ד עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו: עד שהמלך זהו הקב"ה. במסבו, זהו אותו האדם שנתדבק בו, והולך בדרכיו, נרדי נתן ריחו, הם המעשים טובים שבו, שבשבילם נפטר מהעולם קודם זמנו כדי שלא יקלקל אותם.

ועל דא הוה שלמה מלכא וכו': ועל זה אמר שלמה המלך, יש הבל אשר נעשה על הארץ. אשר יש צדיקים וגו'. יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים הוא כמו שבארנו, שבשביל מעשים הטובים שעשו. הקב"ה לוקח אותם מהעולם עד שלא הגיע זמנם, ועושה בהם דינים, כדי שלא יקלקלו מעשיהם, ויש רשעים אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים. הוא שהקב"ה מאריך להם הזמן, ומאריך אפו, כנ"ל בדור המבול. וכל זה הוא כמו שבארנו, אלו, כדי שלא יחטאו ויקלקלו מעשיהם הטובים. ע"כ מגיע אליהם דינים כמעשה הרשעים, ואלו, כדי שיחזרו אליו בתשובה, או בשביל שצריך לצאת מהם בנינים טובים. ע"כ ממתין להם ומאריך אפו ומגיע אליהם כמעשה הצדיקים.

ת"ח חנוך זכאה וכו': בוא וראה, חנוך צדיק היה. והקב"ה ראה אותו שיחטא אחר כך, ולקט אותו מטרם שיחטא, וז"ש וללקוט שושנים. שפירושו, שבשביל שנותנים ריח טוב לוקח אותם הקב"ה מטרם שיחטאו, כנ"ל. "ואיננו כי לקח אותנו אלקים". ואיננו, פירושו, שאיננו להאריך ימים כשאר בני דורו שהיו מאריכים ימים. מה הטעם, משום שלקחו הקב"ה מטרם שהגיע זמנו כנ"ל. ר"א אמר חנוך וכו': ר"א חנוך, לקחו הקב"ה מן הארץ והעלהו לשמי מרומים, ומסר בידו כל אוצרות העליונים ומ"ה מפתחות סתרי חקיקות, שבהם משתמשים מלאכים העליונים. וכולם נמסרו בידו. וכבר נתבאר.

* * * *

ויאמר ה' אמחה את האדם וגו': ר' יוסי פתח, כי לא מחשבותי מחשבותיכם. בוא וראה כשבן אדם רוצה לנקום מאחר, הוא שותק ואינו אומר לו כלום, שאלו מודיעו, ישמור עצמו ולא יוכל לו.

אבל קב"ה וכו': אבל הקב"ה אינו עושה כך, כי אינו עושה דין בעולם עד שמכריז ומודיע להם. פעם ושתים ושלש, משום שאין מי שימחה בידו, שיאמר לו מה תעשה, ואין להשמר ממנו, ואין להתייצב כנגדו.

ת"ח ויאמר וכו': בוא וראה, ויאמר ה' אמחה את האדם וגו'. הודיע אותם זה על ידי נח, והתרה בהם כמה פעמים ולא שמעו, ואחר שלא שמעו, הביא עליהם את הדין והאביד אותם מעל פני האדמה

מאורות היכל הברכה – "בזעת אפך תאכל לחם" [בראשית-ג]

כתב הסבא קדישא מוהר"א זצוק"ל: "פירוש הפסוק בזעת אפך תאכל לחם כי קודם החטא היה האדם כעליונים שאוכלים ואינם יגיעים ונהנין מזיו השכינה, אבל לאחר החטא צריך הרבה יגיעות ומצות ומעש"ט, ביגיעה רבה לשבר היצר והקליפות שלא יאכל נהמא דכיסופא, וזהו בזעת אפך שצריך אתה ירגז על היצר הנקרא "אף" סוד גבורות ברתת וזיע אזי תאכל לחם, תהנה מזיו השכינה ובדרך הרמז עולה "בזע"ת אפי"ך תאכל לחם, סוד שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, בסוד יקרא ק"ש.

מאורות הסיפור החסידי – הרה"ק רבי ישכר בעריש הכהן מוולברוז' זצוק"ל בעל "עבודת יששכר".

רבינו עודד את שומעי לקחו לבל יתייאשו אף כשחלילה נכשלו ומצבם הרוחני הוא בשפל המדרגה, והורה להם להתחזק בכל האמצעים, מאחר שגם אם נמצאים הם חלילה בדיטוא התחנתונה קיימת האפשרות להתעלות, "ומה בכך אם אתפלל או אומר תהלים, או פרק משניות ודף גמרא בשאול תחתיות", הלא מקרא מלא הוא (תהלים קל"ט) "ואציעה שאול הנך". כאן ניכרת החמלה שאפפה את רבינו לכל החפץ בקרבת ה' ומשום כך רומם את רוחם והגביה דעתם עד שבאמת זכו להגיע למדרגות רמות ונישאות. לאחד מחסידי גרודזיסק, שנהג לשבות פעמים רבות אצל רבינו, קם מתחרה במסחרו שירד לחייו, עבר זמן והלה הרגיש כי כשל כח הסבל ועוד מעט ירד לטמיון כל עמלו, מיהר ונסע לרבינו לקבול על הסוחר המסיג גבולו, רבינו שהאזין לטענותיו נענה ואמר: בתורה הקדושה נאמר "מכה איש ומת מות יומת, ואשר לא צדה והאלוקים אנה לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה", אם כי מפרש אני פסוק זה בדרך צחות אבל הוא פירוש אמיתי, אם חפץ סוחר להתחרות בחבירו, הרי אם ברצונו שחבירו יעני ועני חשוב כמת אזי "מכה איש ומת מות יומת" דינו שהוא עצמו יהפך לעני מרוד, אבל "ואשר לא צדה" אם כונתו היא רק לפרנסת עצמו מאחר שאין לו צידה ומזון במקום אחר שהרי "האלוקים אנה לידו" ונתן לו עצה לסוחר כאן אזי "ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה". במקום אותם קונים שנסו לסוחר השני יזמין ה' קונים אחרים ואין לך מה לדאוג. רבינו הוסיף ואמר: אם חושב המתחרה לפגוע בך, בודאי ירד מנכסיו ואם כוונתו לפרנסתו בלבד אזי שניכם תזכו להתפרנס יחד בלי שיפריע איש לרעהו, וכאשר גזר רבינו כך נתקיים בו ואותו סוחר מסיג גבול רעהו, נמלט לנפשו לאחר שפשט את הרגל. [נסתלק בא' במרחשוון שנת תרל"ח נלקט מהספר "אהל ישכר"]

מאורות לילדים ונוער – זקן וכסיל

רבי ישראל מרוז'ין נאסר על-ידי השלטונות וישב בבית-הסוהר. כשיצא משם אמר: "מאז ומעולם תהיתי מדוע קוראים ליצר-הרע 'מלך זקן וכסיל'. מובן למה קוראים לו זקן, כי הוא בא אל האדם בעודו צעיר, כשהוא מלא תחבולות זקן מופלג, אבל מדוע 'כסיל', והרי אנו רואים שהוא אינו טיפש כלל וכלל!?"

"כשישבתי בכלא הבנתי מדוע קוראים לו 'כסיל'. יצר-הרע לא עזבני לרגע. טענתי כלפיו: מילא אני חייב להיות כאן, כי השליכו אותי לכלא בעל-כורחי, אבל אתה, שוטה, מה אתה עושה בבית-הסוהר?..."

החידה השבועית -

1. בין אלו דברים הפריד הקב"ה בפרשתנו?
2. מה איננה מטרת המאורות?
3. למה נבראו הכוכבים לפי רש"י?
4. מה נברא ביום החמישי ומה בשישי?
5. מה הותר לאדם הראשון לאכול?

השולחן יתן לשול אבית המדיש "אור שלום" קריב אריבס ג.ד. 88 מיקוד 90100

השיעור השבועי המקיים בכל יום מאישי בבית אב"ד מק"ט בנין 400 בסעה 21:30 הציבור מוזמן